

Eurofondy vysvetlené jednoducho a stručne v 5 krokoch

Na Slovensko z Európskej únie príde na podporu menej rozvinutých regiónov do roku 2020 približne 15 miliárd eur - to je na každého občana, vrátane vás približne 3 tisíc eur. Podme sa pozrieť, ako čerpanie eurofondov prebieha.

Jednou z výhod vstupu do Európskej únie je možnosť čerpať finančnú podporu na vyrovnávanie regionálnych rozdielov a to cez "eurofondy" - alebo inak **Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF)**.

Celý proces prebieha v 7-ročných cykloch. Aktuálne sme uprostred programového obdobia rokov 2014 – 2020.

Ak to zjednodušíme mechanizmus eurofondov prebieha v 5 krokoch:

1. Európska komisia a Slovensko sa dohodnú na prioritách financovania

Najprv sa dohodli priority financovania na celoeurópskej úrovni na dané 7-ročné obdobie. Z nich si členská krajina vyberie a v sérii jednaní sa dohodne s Komisiou na prioritách financovania na národnej úrovni.

Slovensko vypracuje operačné programy, teda strategické rámce, ako sa budú tieto priority realizovať. Finančné prostriedky sa tak rozdelia do oblastí ako napríklad vytváranie pracovných miest, životné prostredie, infraštruktúra, či rozvoj vidieka a ďalšie.

2. Európska komisia schváli operačné programy

Po odsúhlasení operačných programov na národnej úrovni, ich schvaľuje Európska komisia. Slovensko má na obdobie 2014 až 2020 schválené všetky operačné programy.

3. Slovenské orgány nastaví výberový proces projektov

Naše slovenské riadiace orgány, teda príslušné ministerstvá a Úrad vlády, majú za úlohu riadiť výberový proces projektov. Projekty sa predkladajú na základe výziev vyhlásených riadiacimi orgánmi.

Vyberajú ich vybraní hodnotitelia na základe odsúhlasených kritérií. Európska komisia do výberu projektov Slovensku nevstupuje.

4. Po vyhodnotení projektov podpíšu slovenské riadiace orgány s úspešnými predkladateľmi zmluvy

Po podpísaní zmlúv prichádza na rad samotná realizácia projektov.

5. Európska komisia zaplatí realizované projekty

Európska komisia prepláca súhrne žiadosti o platbu pre už realizované projekty cez slovenské riadiace orgány.

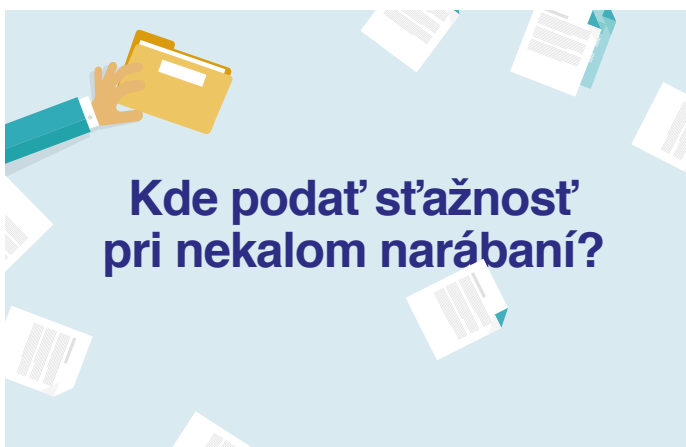
Kto má za čo zodpovednosť?

Riadiace orgány (príslušné ministerstvá a Úrad vlády)

Každodenné riadenie fondov - výber, financovanie a monitorovanie prihlásených projektov je zodpovednosťou Slovenska. Povinnosťou slovenských úradov je zabezpečiť kontrolu a dohliadať nad transparentným a efektívnym využívaním finančných prostriedkov.

Európska komisia

Európska komisia má pri pridelovaní a čerpaní eurofondov iba poradnú úlohu. Reaguje však na prípadné nezrovnalosti, ktoré odhalia audítori, či už naši slovenskí alebo tí z Komisie.

Kde podať sťažnosť pri nekalom narábaní? Ak viete o nekalom narábaní s eurofondami, obráťte sa so sťažnosťou na:

V prvom rade príslušné ministerstvo

Za kontrolu a implementáciu eurofondov sú primárne zodpovedné riadiace orgány v krajine. Kontaktuje ich aj v prípade nejasností týkajúcich sa predkladaného projektu.

Európsku komisiu

Podľa sťažnosť je možné aj priamo Európskej komisii.

Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF)

V prípade podozrení na korupčné praktiky, či porušovanie pravidiel, je možné kontaktovať aj Centrálny kontrolný útvar pre OLAF na Slovensku či priamo centrálu úradu v Bruseli.

Ako funguje kontrola čerpania eurofondov?

1. Ak sa zistia pochybenia, Európska komisia projekt nepreplatí

V prípade, že audit odhalí nesúlad s pravidlami EÚ, môže Komisia **rozhodnúť o pozastavení platby, či nepreplatení nákladov projektu**. Ak sú prijaté nápravné opatrenia, platby sa môžu obnoviť.

2. Nevyplatené prostriedky ostávajú v rozpočte operačného programu

Ak sa projekt nepreplatí, prostriedky ostanú v rozpočte operačného programu. Slovensko v takom prípade **môže predložiť nový projekt** (bez nezrovnalostí).

3. Ak sa nesplní záväzok ročného prečerpania, krajina o financie príde

Ak však členská krajina na konci každého roka nepredloží Európskej komisii žiadosť o platbu za realizované projekty v stanovenom objeme financií, eurofondový rozpočet krajiny sa o túto sumu zníži.

Majú eurofondy zmysel?

Väčšina projektov, ktoré sa z peňazí Európskej únie realizovali, pomohli Slovensku stať sa modernejšou krajinou - no keďže dopadli dobre, mediálne sa o nich toľko nehovorí. Z prostriedkov EÚ sme napríklad opravili množstvo škôl a nemocníc, postavili diaľnice či vytvorili nové pracovné miesta.